

УДК 796.323.2/376.23:796.08

Оцінка результативності кидків м'яча у кошик у змагальній діяльності баскетбольних команд на кріслах колісних

Мішин М. В., Камаєв О. І., Ольховікова І. В.

Харківська державна академія фізичної культури

Анотація

Мета. Мета дослідження: визначити результативність кидків м'яча у кошик баскетбольних команд на кріслах колісних під час Всеукраїнського турніру «Кубок Титанів 2025».

Матеріал і методи. Матеріалом дослідження слугували протокольні числові дані результативності 6 команд. Було проаналізовано 10 матчів (6 ігор групового етапу та 4 гри фінального етапу), проведених у рамках національного турніру «Кубок Титанів-2025».

Результати. Груповий етап: група А – команда «Титани-Львів» 86:21 (+65), «Інвіктус» 14:44 (–30), «Київські Леви» 24:59 (–35); група Б – команда «Харків-Баскет» 123:24 (+99), «Титанові» 26:78 (–52), «Одеса-Баскет» 30:77 (–47). Фінальний етап: команда «Харків-Баскет» 110:27 (+83), команда «Титани-Львів» 53:57 (–4), «Титанові» 26:41 (–15), «Інвіктус» 15:79 (–64). Підсумкові результати турніру: команда «Харків-Баскет» 233:51 (+182), «Титани-Львів» 139:78 (+61), «Титанові» 52:119 (–67), «Інвіктус» 29:82 (–53) «Одеса-Баскет» 30:69 (–39), «Київські Леви» 24:59 (–35).

Висновки. Аналіз середніх показників усіх команд за турнір засвідчив явне лідерство команди «Харків-Баскет», яка в середньому набирала 58,3 очка за гру при лише 12,8 пропущених (різниця +45,5), що підтверджує стабільність команди в нападі та високу ефективність оборони. Другу позицію за результативністю посіла команда «Титани-Львів» із середнім показником 34,8 набраних та 19,5 пропущених за гру (+15,3), яка демонструвала сильні стартові та завершальні відрізки, але мала нестабільність у середині матчів. Решта команд завершили турнір з такими середніми результатами за гру: «Титанові» – 13:29,8 (–16,8), «Інвіктус» – 7,3:20,5 (–13,3), «Київські Леви» – 12:29,5 (–17,5), «Одеса-Баскет» – 15:34,5 (–19,5). Це свідчить про недостатню атакуючу ефективність та слабку організацію оборонних дій команд, що не дозволило їм мати відносну конкурентоспроможність з лідерами.

Ключові слова: адаптивний спорт; паралімпійський спорт; спортсмени з інвалідністю; баскетбол; ігрова діяльність; статистичні показники; системний аналіз.

Вступ

Сучасний стан розвитку українського суспільства характеризується потребою у подальшій демократизації всіх сфер життєдіяльності людини. У цьому контексті паралімпійський спорт став невід'ємною складовою глобальної спортивної культури, виконуючи важливу соціальну функцію. Він сприяє інтеграції та соціалізації осіб з інвалідністю, а також популяризації здорового способу життя, що підтверджується сучасними дослідженнями (Мішин et al., 2025).

Abstract

Assessment of the effectiveness of shots at the basket in competitive activities of wheelchair basketball teams

M. Mishyn, O. Kamaiev, I. Olkhovikova

Purpose. Research objective: to determine the effectiveness of shots at the basket by wheelchair basketball teams during the All-Ukrainian tournament "Cup of Titans 2025".

Material and Methods. The research material consisted of official statistical data on the performance of six teams. A total of 10 matches were analyzed (6 group-stage games and 4 final-stage games) held within the framework of the national tournament «Titans Cup 2025».

Results. Group stage: Group A – Titans-Lviv 86:21 (+65), Invictus 14:44 (–30), Kyiv Lions 24:59 (–35); Group B – Kharkiv-Basket 123:24 (+99), Tytanovi 26:78 (–52), Odesa-Basket 30:77 (–47). Final stage: Kharkiv-Basket 110:27 (+83), Titans-Lviv 53:57 (–4), Tytanovi 26:41 (–15), Invictus 15:79 (–64). Overall tournament results: Kharkiv-Basket 233:51 (+182), Titans-Lviv 139:78 (+61), Tytanovi 52:119 (–67), Invictus 29:82 (–53), Odesa-Basket 30:69 (–39), Kyiv Lions 24:59 (–35).

Conclusions. The analysis of average indicators across all teams confirmed the clear leadership of «Kharkiv-Basket», which scored an average of 58,3 points per game while conceding only 12,8 (difference +45,5), demonstrating offensive stability and high defensive efficiency. The second position was taken by «Titans-Lviv» with an average of 34,8 points scored and 19,5 conceded per game (+15,3), showing strong opening and closing segments but instability in the middle of matches. The remaining teams finished the tournament with the following averages per game: «Tytanovi» – 13:29,8 (–16,8), «Invictus» – 7,3:20,5 (–13,3), «Kyiv Lions» – 12:29,5 (–17,5), «Odesa-Basket» – 15:34,5 (–19,5). These results indicate insufficient offensive effectiveness and weak defensive organization, which prevented them from achieving relative competitiveness with the leaders.

Keywords: adaptive sport; Paralympic sport; athletes with disabilities; Wheelchair basketball; game activity; statistical indicators; systems analysis.

Баскетбол на кріслах колісних є одним із найдинамічніших видів адаптивного спорту, який поєднує техніко-тактичні, фізичні та психологічні аспекти змагальної діяльності (Ramsden et al., 2023). Участь у турнірах різного рівня дозволяє спортсменам з ураженнями опорно-рухового апарату позиціонувати себе як активних і успішних членів суспільства, формуючи соціальні цінності: перемогу, престиж, співпереживання та емпатію (Мішин & Ольховий, 2025). Ефективність гри визначається комплексом

факторів: результативністю атакуючих і оборонних дій, технічною майстерністю, фізичною підготовленістю та мотиваційними характеристиками спортсменів (Petrigna et al., 2022; Sarol, 2024).

Наукові дослідження (Francis et al., 2019; Soyul et al., 2023; Hernández-Beltrán et al., 2024) переконливо доводять, що для формування тренувальних програм, спрямованих на підвищення ефективності гри в баскетболі, дієвим інструментом виступає аналіз змагальної діяльності, на основі якого розробляються цілеспрямовані стратегії підготовки гравців. Водночас Безмилов М. М. та Цуй Веньпен (2023) зазначають, що на підсумкові результати змагальної діяльності команд у баскетболі безпосередньо впливають різні техніко-тактичні дії. Мітова О. та ін. (2023) пропонують системні підходи до оцінки змагальної діяльності в командних спортивних іграх.

Як зазначають Prvulovic N., Hadzovic M., Lilic A. (2022), особливе значення при аналізі ігрової діяльності в баскетболі на кріслах колісних має показник результативності кидків, який залежить від функціонального класу гравця та біомеханічних особливостей виконання технічних елементів. Проте більшість досліджень зосереджена на гравцях високого класу (Gómez et al., 2014; Gómez et al., 2015; De Witte et al., 2017).

Недостатнє вітчизняне наукове забезпечення процесу підготовки в баскетболі на кріслах колісних та відсутність підходів до оцінки результативності змагальної діяльності команд стримують розвиток цього виду спорту в Україні. Тому актуальним постає питання створення комплексної системи аналізу ефективності команд, де особливо важливим є використання статистичних показників (кількість набраних і пропущених очок) як базових індикаторів ефективності атакуючих та оборонних дій, що дозволяє об'єктивно визначати рівень майстерності та конкурентоспроможності команд.

Зв'язок роботи з важливими науковими програмами або практичними завданнями. Дослідження виконано відповідно до плану науково-дослідної роботи кафедри олімпійського та професійного спорту Харківської державної академії фізичної культури на 2025-2029 рр. за темою «Історичні, теоретичні та методичні аспекти сучасної системи підготовки спортсменів» (номер державної реєстрації 0124U005127).

Мета дослідження: визначити результативність кидків м'яча у кошик баскетбольних команд на кріслах колісних під час Всеукраїнського турніру «Кубок Титанів 2025».

Матеріал і методи

Для вирішення поставлених завдань застосовувалися такі методи: аналіз та узагальнення науково-методичних джерел, педагогічні спостереження, аналіз статистичних протоколів турніру, методи математичної статистики.

Матеріалом дослідження слугували протокольні числові дані результативності 6 команд: «Титани-Львів» (Львів), «Київські Леви» (Київ), «Одеса-Баскет» (Одеса), «Харків-Баскет» (Харків), «Інвіктус» (збірна українських ветеранів), «Tytanovi» (Київ). Усього було проаналізовано

10 матчів (6 ігор групового етапу та 4 гри фінального етапу), проведених у рамках національного турніру «Кубок Титанів-2025» (8-9 лютого 2025 року, м. Львів). Команди, які приймали участь у національному турнірі були розподілені на 2 групи: група А: «Титани-Львів», «Київські Леви», «Інвіктус»; група Б: «Одеса-Баскет», «Харків-Баскет», «Tytanovi». На груповому етапі змагань команди грали за коловою системою.

Для обробки результатів використовували методи статистичної обробки даних із застосуванням програмного забезпечення «Microsoft Excel». Аналізу підлягали показники кількості набраних очок командами у кожній чверті та загалом за матч.

Результати та їх обговорення

Результат гри «Київські Леви» – «Титани-Львів» (16:50). Команда «Титани-Львів» протягом гри продемонструвала повне домінування в нападі: в 1 чверті команда набрала 14 очок, в 3 чверті – 12, в 4 – 18, що забезпечило значну перевагу. Команда «Київські Леви» змогла чинити опір опонентам лише в 2 чверті, яка завершилася з рівним рахунком (6:6). Загальна різниця в рахунку склала –34 очка, що свідчить про суттєву перевагу львівської команди (табл. 1).

Таблиця 1. Результативність команд групи А на турнірі «Кубок Титанів 2025»

Команда	1 чверть	2 чверть	3 чверть	4 чверть	Загальний рахунок
Гра № 1					
«Київські Леви»	4	6	2	4	16
«Титани-Львів»	14	6	12	18	50
Гра № 3					
«Київські Леви»	0	0	6	2	8
«Інвіктус»	0	6	1	2	9
Гра № 5					
«Титани-Львів»	9	8	7	12	36
«Інвіктус»	2	3	0	0	5

Гра «Київські Леви» – «Інвіктус» (8:9). В цій грі виявлено низьку результативність обох команд. В 1 чверті команди не здобули жодного очка. «Київські Леви» залишилися без очок і у 2 чверті, водночас команда «Інвіктус» набрала 6 очок, що стало вирішальним чинником у підсумковому результаті. «Інвіктус» здобув мінімальну перемогу в грі з різницею лише в +1 очко, що робить цей матч найбільш збалансованим за кінцевим результатом (табл. 1).

Гра «Титани-Львів» – «Інвіктус» (36:5). В цій зустрічі команда «Титани-Львів» продемонструвала стабільну результативність протягом усіх чвертей (9, 8, 7, 12 очок). Команда «Інвіктус» практично не здійснювала свої атаки ефективним завершенням, залишившись без набраних очок у 3 та 4 чвертях. Значна перевага львівської команди підтверджується загальною різницею в рахунку, що склала +31 очко (табл. 1).

Аналіз результатів ігор в групі А під час групового раунду дозволив визначити, що лідером групи стала команда «Титани-Львів», яка здобула 2 перемоги у двох матчах. Ко-

Таблиця 2. Турнірна таблиця групи А під час групового раунду на турнірі «Кубок Титанів 2025»

№	Команда	Ігри	Перемоги	Поразки	Кількість набраних очок	Кількість пропущених очок	Різниця
1	«Титани-Львів»	2	2	0	86	21	+65
2	«Інвіктус»	2	1	1	14	44	-30
3	«Київські Леви»	2	0	2	24	59	-35

Таблиця 3. Результативність команд групи Б на турнірі «Кубок Титанів 2025»

Команда	1 чверть	2 чверть	3 чверть	4 чверть	Загальний рахунок
Гра № 2					
«Харків-Баскет»	22	18	8	18	66
«Tytanovi»	2	0	4	0	6
Гра № 4					
«Tytanovi»	12	4	0	4	20
«Одеса-Баскет»	2	4	2	4	12
Гра № 6					
«Харків-Баскет»	10	15	18	14	57
«Одеса-Баскет»	2	6	6	4	18

Таблиця 4. Турнірна таблиця групи Б під час групового раунду на турнірі «Кубок Титанів 2025»

№	Команда	Ігри	Перемоги	Поразки	Кількість набраних очок	Кількість пропущених очок	Різниця
1	«Харків-Баскет»	2	2	0	123	24	+99
2	«Tytanovi»	2	1	1	26	78	-52
3	«Одеса-Баскет»	2	0	2	30	77	-47

манда продемонструвала високу результативність у нападі (86 очок), яка поєднувалась з надійною обороною (лише 21 пропущене очко). Позитивна різниця в рахунку (+65) свідчить про значну перевагу над суперниками. Команда «Інвіктус» попри 1 перемогу, мала суттєвий негативний баланс (–30 очок), що пояснюється низькою атакуючою продуктивністю: 14 набраних очок за 2 гри та 44 пропущених). Це вказує на недостатню стабільність та обмежені можливості в грі проти сильнішого суперника. Команда «Київські Леви» завершили груповий етап без перемог, набравши 24 очка та пропустивши 59. Значна різниця (–35 очок) свідчить про слабку організацію оборонних дій, яка нівелюється навіть відносно кращою результативністю у нападі порівняно з командою «Інвіктус». Команда не змогла реалізувати потенціал у вирішальних моментах і зайняла останнє місце в групі (табл. 2).

Гра «Харків-Баскет» – «Tytanovi» (66:6). Команда «Харків-Баскет» продемонструвала абсолютну перевагу над суперником, набравши 66 очок, з відносно рівномірним розподілом результативності по чвертях (22, 18, 8, 18 очок). Атаки команди «Tytanovi» практично не завершувались ефективністю, при цьому в 2 та 4 чвертях команда не здобула жодного очка. Загальна різниця в рахунку склала +60 очок, що стало найбільшим розривом серед представлених ігор (табл. 3).

Гра «Tytanovi» – «Одеса-Баскет» (20:12). Команда «Tytanovi» у цій зустрічі забезпечили собі перемогу завдяки потужному старту, набравши 12 очок у першій чверті. У наступних чвертях їхня результативність знизилася, проте цього вистачило для контролю гри. Команда «Одеса-Баскет» діяла стабільно, але з низьким рівнем результативності (2-4 очка за чверть). Різниця в рахунку в грі склала +8 очок на користь команди «Tytanovi» (табл. 3).

Гра «Харків-Баскет» – «Одеса-Баскет» (57:18). Команда «Харків-Баскет» продемонструвала достатньо високий рівень результативності протягом гри, особливо у третій чверті (18 очок), та набравши за гру 57 очок. Команда «Одеса-Баскет» продемонструвала рівномірну, але малоефективну результативність (2-6 очок за чверть). Загальна різниця в рахунку становила +39 очок, що свідчить про впевнену перемогу харківської команди (табл. 3).

Аналіз результатів групового етапу змагань в групі Б визначив абсолютне домінування команди «Харків-Баскет», яка здобула 2 перемоги у двох матчах, набравши загалом 123 очка та пропустивши лише 24. Різниця в рахунку (+99 очок) свідчить про високий рівень атакуючої ефективності та надійності оборони команди. Команда «Tytanovi» здобула 1 перемогу та зазнала 1 поразку, набравши 26 очок і пропустивши 78 очок. Значна різниця (–52 очок) свідчить про значні проблеми в обороні та недостатню стабільність гри команди у нападі. Команда «Одеса-Баскет» завершила груповий етап без перемог, набравши 30 очок і пропустивши 77, що призвело до різниці у – 47 очок. Хоча результативність у нападі була дещо вищою, ніж у «Tytanovi», загальна ефективність команди залишалася низькою, а відсутність перемог свідчить про слабку конкурентоспроможність під час групового раунду (табл. 4).

Аналіз результативності команд під час групового раунду дозволив виявити характерні тенденції їхньої ігрової діяльності (табл. 5, 6):

- команда «Харків-Баскет» продемонструвала найвищу ефективність серед усіх учасників змагань. Команда стабільно набирала понад 16 очок у першій, другій та четвертій чвертях, що свідчить про збалансованість атакуючих дій. Середній показник за гру склав 61,5 очок, що значно перевищує результати інших команд, підтверджуючи

Таблиця 5. Загальна кількість очок, яку набирали команди під час групового раунду турніру «Кубок Титанів 2025»

Команда	1 чверть	2 чверть	3 чверть	4 чверть	Середня кількість очок за гру
«Харків-Баскет»	32	33	26	32	123
«Титани-Львів»	23	14	19	30	86
«Одеса-Баскет»	4	10	8	8	30
«Tytanovi»	14	4	4	4	26
«Київські Леви»	4	6	8	6	24
«Інвіктус»	2	9	1	2	14

Таблиця 6. Середня кількість очок, яку набирали команди під час групового раунду турніру «Кубок Титанів 2025»

Команда	Середня кількість очок за гру						
	1 чверть	2 чверть	3 чверть	4 чверть	Набрані	Пропущені	Різниця
«Харків-Баскет»	16.0	16.5	13.0	16.0	61.5	12.0	+49.5
«Титани-Львів»	11.5	7.0	9.5	15.0	43.0	10.5	+32.5
«Одеса-Баскет»	2.0	5.0	4.0	4.0	15.0	39.0	-26.0
«Tytanovi»	7.0	2.0	2.0	2.0	13.0	37.5	-22.5
«Київські Леви»	2.0	3.0	4.0	3.0	12.0	29.5	-17.5
«Інвіктус»	1.0	4.5	0.5	1.0	7.0	22.0	-15.0

Таблиця 7. Результативність команд фінального етапу змагань турніру «Кубок Титанів 2025»

Команда	1-й період	2-й період	3-й період	4-й період	Загальний рахунок
1 півфінал					
«Титани-Львів»	5	4	10	14	33
«Tytanovi»	0	5	2	2	7
2 півфінал					
«Харків-Баскет»	14	18	16	12	60
«Інвіктус»	2	2	0	3	7
Гра за 3 місце					
«Tytanovi»	8	0	9	2	19
«Інвіктус»	4	1	1	2	8
Фінал					
«Титани-Львів»	4	6	6	4	20
«Харків-Баскет»	8	14	14	14	50

домінування гравців команди як у нападі, так і в обороні.

- команда «Титани-Львів» займають другу позицію за результативністю (86 очок). Найсильнішими чвертями команди була перша (11,5 очок) та четверта (15 очок), що вказує на здатність забезпечувати потужний старт і завершення гри. Водночас середні показники другої та третьої чвертей (7,0 та 9,5) є нижчими, що свідчить про певну нестабільність команди у середині матчу.

- команда «Одеса-Баскет» продемонструвала рівномірні, але низькі показники (2-5 очок за чверть). Середній результат за гру становив лише 15 очок, що не дозволив команді конкурувати з лідерами.

- команда «Tytanovi» мають виражену залежність від першої чверті (7 очок), тоді як у наступних чвертях їхня результативність падала до мінімуму (по 2 очка). Середній показник за гру (13 очок) підтверджує недостатню ефективність атакуючих дій.

- команда «Київські Леви» продемонстрували відносну стабільність (2-4 очка за чверть), а середня результативність за гру склала 12 очок, що свідчить про обмежені можливості гравців в нападі.

- команда «Інвіктус» має найнижчі показники серед усіх команд (середній результат 7 очок за гру). Єдиним відносно сильним відрізком гри команди виявилась друга

чверть (4,5 очка), тоді як у третій чверті команда практично не змогла результативно реалізувати свої атакуючі дії (0,5 очка).

В 2-й день, команди, які зайняли 1-2 місця в групах грали стикові ігри для визначення фіналістів турніру та було проведено фінальні ігри (табл. 7).

1-й півфінал: «Титани-Львів» – «Tytanovi» (33:7). Команда «Титани-Львів» продемонструвала поступове нарощування результативності, особливо у другій половині гри, набравши 24 очка за 3 та 4 чверть. Це свідчить про здатність команди адаптуватися та посилювати тиск у вирішальні моменти. Команда «Tytanovi» мали єдиний відносно продуктивний відрізок у другій чверті (5 очок), але загалом їхня атакуюча ефективність була низькою (табл. 7).

2-й півфінал: «Харків-Баскет» – «Інвіктус» (60:7). Команда «Харків-Баскет» продемонструвала стабільно високі показники результативності, особливо у другій чверті, в якій набрала 18 очок, зберігала темп і контролювала гру від початку до кінця. Команда «Інвіктус» мала мінімальну результативність (2-3 очка з чверть), з нульовим показником у третій чверті, що свідчить про проблеми в завершенні атакуючих дій (табл. 7).

Гра за 3 місце: «Tytanovi» – «Інвіктус» (19:8). Команда

Таблиця 8. Середня кількість очок за гру яку набирали команди під час фінального етапу турніру «Кубок Титанів 2025»

Команда	Середня кількість очок						
	1 чверть	2 чверть	3 чверть	4 чверть	Набрані	Пропущені	Різниця
«Харків-Баскет»	11.0	16.0	15.0	13.0	55.0	13.5	+41.5
«Титани-Львів»	4.5	5.0	8.0	9.0	26.5	28.5	-2.0
«Тутанові»	4.0	2.5	5.5	2.0	13.0	20.5	-7.5
«Інвіктус»	3.0	1.5	0.5	2.5	7.5	39.5	-32.0

Таблиця 9. Загальна результативність команд-учасниць турніру «Кубок Титанів 2025»

Місце	Команда	Кількість ігор	1 чверть	2 чверть	3 чверть	4 чверть	Загалом
I	«Харків-Баскет»	4	54	65	56	58	233
II	«Титани-Львів»	4	32	26	35	48	141
III	«Тутанові»	4	34	9	15	8	66
4	«Інвіктус»	4	8	12	2	7	29
5-6	«Одеса-Баскет»	2	6	14	8	8	36
5-6	«Київські Леви»	2	4	6	8	6	24

«Тутанові» мали сильний старт у першій чверті, набравши 8 очок, та відновили свою активність у третій (9 очок). Проте друга і четверта чверть були слабкими в плані атакуючих дій. Команда «Інвіктус» продемонстрував низьку результативність протягом усього матчу, без жодної сильної чверті (табл. 7).

Фінал: «Титани-Львів» – «Харків-Баскет» (20:50). Гра продемонструвала домінування команди «Харків-Баскет», яка в середньому стабільно набирала понад 12 очок у кожній чверті, що забезпечило достатній контроль над грою. Команда «Титани-Львів» мали рівномірні, але низькі показники (4-6 очок за чверть), що не дозволило їм в достатній мірі чинити опір суперникам (табл. 8).

Аналіз результативності команд, які брали участь у фінальному етапі змагань виявив: найвищі середні показники у всіх чвертях продемонструвала команда «Харків-Баскет» (11-16 очок), що забезпечило середню результативність 55 очок за гру. Пропущені очки становили лише 13,5, а різниця між набраними та пропущеними очками склала +41,5. Це свідчить про стабільність атакуючих дій та ефективну оборону, що дозволило команді домінувати у фінальному етапі. Середні показники результативності команди «Титани-Львів» коливалися від 4,5 до 9 очок за чверть, із загальним середнім результатом 26,5 очка за гру. Пропущені очки незначно перевищили набрані (28,5 проти 26,5), що зумовило різницю -2,0. Це вказує на обмежену атакуючу ефективність та проблеми у захисті, особливо у другій грі. У команди «Тутанові» середні показники результативності протягом фінального етапу змагань коливаються від 2 до 5,5 очка за чверть, із загальним середнім результатом 13 очок за гру. Пропущені очки становили 20,5, що призвело до різниці -7,5. Команда мала окремі сильні відрізки (зокрема у третій чверті), проте загалом не демонструвала стабільності. Найнижчі середні показники серед усіх команд, які були представлені на фінальному етапі виявлено у «Інвіктус» : від 0,5 до 3 очок за чверть, із загальним середнім результатом 7,5 очка за гру. Пропущені очки були критично високими (39,5), що зумовило найбільшу різницю -32. Це свідчить про недостатні атакуючі дії та неспроможність конкурувати з суперниками (табл. 9).

Узагальнений аналіз результатів всіх команд визна-

чив:

1 чверть: найвищу результативність показали команди: «Харків-Баскет» (54), «Тутанові» (34) та Титани-Львів» (32), інші команди стартували значно слабше (4-8 очка).

2 чверть: команда «Харків-Баскет» підвищує результативність до 65 очок, у команди «Титани-Львів» знижується до 26, у команди «Тутанові» різко знижується результативність до 9 очок, покращення результативності до 12-14 очок спостерігається у команд «Інвіктус» та «Одеса-Баскет», і до 6 у команди «Київські Леви».

3 чверть: результативність команди «Харків-Баскет» знижується до 56 очок, але знаходиться на високому рівні, підвищується у команди «Титани-Львів» до 35 очок та «Тутанові» до 15, у інших команд знаходиться на рівні від 2 до 8 очок.

4 чверть: команди «Харків-Баскет» та «Титани-Львів» завершують гру потужними ривками в результативності 58 та 48 очок відповідно. Решта команд показали слабку результативність від 6 до 8 очок.

Середня результативність команд протягом турніру представлена на рисунку 1.

Аналіз ігрової діяльності є ключовим інструментом у спортивній науці, що дозволяє об'єктивно оцінювати ефективність командної та індивідуальної гри, виявляти закономірності успіху та формувати науково обґрунтовані підходи до підготовки спортсменів. Як зазначають Hernández-Beltrán et al., (2024) у баскетболі на кріслах колісних, як різновиди адаптивного спорту, ігрова статистика дозволяє зрозуміти сильні та слабкі сторони гравців, а також будувати тренувальний процес для покращення результатів. Аналіз результативності ігор виступає як ефективний інструмент для глибшого розуміння технічних вимог та тактичних рішень в баскетболі на кріслах колісних, які поєднуються з фізичними, психологічними та соціальними аспектами змагальної діяльності (Ramsden et al., 2023). До того ж він дозволяє адаптувати тренувальний процес до реальних ігрових обмежень, підвищуючи якість підготовки спортсменів до змагань (Gómez et al., 2014). Такий підхід є особливо актуальним для адаптивного спорту, де техніко-тактична діяльність тісно пов'язана з функціо-

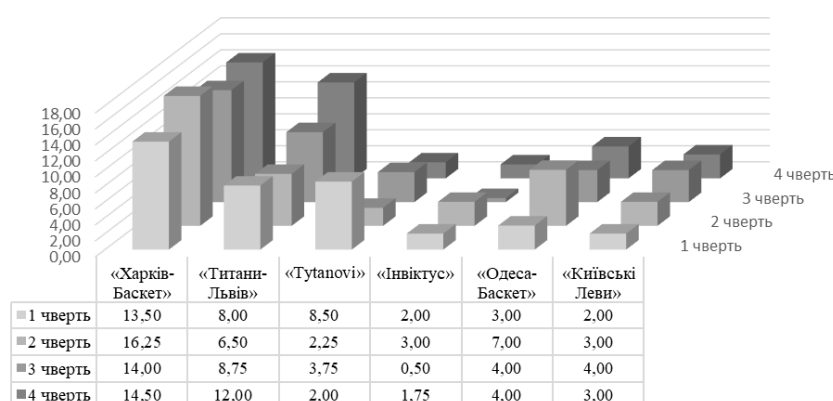

Рис. 1. Середня результативність команд протягом турніру «Кубок Титанів 2025» (очки)

нальними можливостями гравців та конструктивними особливостями спортивного обладнання.

Результатами нашого дослідження, що було засновано на оцінці кількості набраних і пропущених очок командами, і становить перший крок до розбудови системного аналізу змагальної діяльності в українському баскетболі на кріслах колісних, визначено: команда «Харків-Баскет» стала лідером турніру, набрала загалом 233 очка при лише 51 пропущених (різниця +182), у середньому це 58,3 очка за гру, тоді як суперники набирали проти них лише 12,8, найбільший розрив зафіксовано у грі проти «Тytanovi» (66:6, різниця +60). «Титани-Львів» стали другою командою турніру: сумарно 139:78 (+61 очка), середні показники за гру – 34,8 набраних, 19,5 пропущених, +15,3 різниця, найкраща гра проти команди «Київських Левів» (50:16, різниця +34). Команда «Тytanovi» завершила турнір із показником 52:119 (–67), середні значення за гру – 13 набраних, 29,8 пропущених, –16,8 різниця, перемоги над командами «Одеса-Баскет» (20:12, різниця +8) та «Інвіктус» (19:8, різниця +11). Команда «Інвіктус» мала результативність: 29:82 (–53), середні показники за гру – 7,3 набраних, 20,5 пропущених, –13,3 різниця, єдина перемога над «Київськими Левами» з мінімальним рахунком (9:8). Команда «Одеса-Баскет» завершила турнір із показником 30:69 (–39), середні показники – 15 набраних, 34,5 пропущених, 19,5 різниця, найкраща гра проти «Харків-Баскет» (18 очок), але команда все одно прогала з великим розривом (18:57). Команда «Київські Леви» показала найнижчу результативність 24:59 (–35), середні результати за гру – 12 набраних, 29,5 пропущених, –17,5 різниця, найкраща гра проти «Титанів-Львів», але прогала з рахунком 16:50.

Слід зазначити, що більшість наявних досліджень у сфері аналізу результативності в баскетболі на кріслах колісних зосереджена переважно на елітних спортсменах та даних, отриманих під час змагань найвищого рівня: Паралімпійських ігор, чемпіонатів світу та континентальних першостей (De Witte et al., 2017; Gómez et al., 2015). Це створює певне обмеження для практичного застосування результатів у контексті розвитку національних чемпіонатів та початкових етапів підготовки спортсменів з інвалідністю.

У зв'язку з цим, в межах нашого дослідження здійс-

нено спробу оцінити ігрову ефективність команд, які приймали участь у Всеукраїнських змаганнях з баскетболу на кріслах колісних «Кубок Титанів 2025», на основі результативності змагальної діяльності, зокрема кількості набраних та пропущених очок упродовж чотирьох чвертей та всієї гри взагалі. Такий підхід дозволив виявити загальні тенденції ефективності атакуючих та оборонних дій, визначити стабільність команд упродовж матчу, а також окреслити силовий баланс між учасниками турніру. Отримані результати можуть бути використані як інструмент розвитку баскетболу на кріслах колісних в Україні, зокрема для вдосконалення тренувального процесу, підвищення конкурентоспроможності команд та формування стратегій підготовки національних збірних.

Разом із тим, подальший розвиток баскетболу на кріслах колісних вимагає поглиблення аналітичного підходу до оцінки ігрової діяльності. Лише аналіз підсумкових очок не дозволяє повною мірою охопити складну структуру змагальної взаємодії. Сучасні дослідження в баскетболі визначають необхідність врахування ширшого спектра показників: кількість кидків, кількість влучань, відсоткове їх співвідношення (Чуча & Помещикова, 2023), кількості підбирань, результативних передач, втрат м'яча, перехоплень, блок-шотів (Сушко, 2015), а специфіка баскетболу на кріслах колісних потребує ще і врахування контекстуальних змінних, таких як: функціональний клас гравця, тип крісла колісного, тактичні рішення, психологічна готовність (Gómez et al., 2014; Francis et al., 2019).

Як зазначають Francis J. W., Owen A. J., Peters D. M. (2021), кидки з гри є фундаментальною навичкою елітного баскетболіста на кріслі колісному. Водночас Soylu Ç., Yıldırım N. Ü., Akalan C., Akinoğlu B., Kocahan T. (2020) підкреслюють, що ефективність кидків з гри тісно пов'язана з функціональним класом гравця: гравці з нижчим балом, які мають меншу висоту сидіння та специфічну конструкцію крісла колісного, демонструють нижчу траєкторію випуску м'яча, що знижує результативність атакуючих дій. Це підтверджує результати наших попередніх досліджень, згідно яких визначено, що важливу роль у підвищенні ефективності ігрової діяльності відіграє система «крісло колісне–гравець», яка забезпечує стійкий зв'язок між керуванням баскетбольним кріслом колісним

і виконанням техніко-тактичних дій (Mishyn et al., 2018). У зв'язку з цим для формування цілісної спортивної моделі гравця відповідно до специфіки баскетболу на кріслах колісних необхідне засвоєння базових елементів техніки володіння кріслом колісним, що у подальшому буде створювати передумови для інтеграції у комплексні вправи з веденням, передачею та кидком м'яча (Mishyn et al., 2025).

Треба звернути увагу на те, що питання значущості показників змагальної діяльності та різних сторін підготовленості спортсменів для розробки комплексної системи контролю гравців також залишається предметом наукової дискусії. Згідно з експертними оцінками, на першій стадії багаторічного вдосконалення підготовки пріоритет контролю надається технічній та фізичній складовим, тоді як психологічна, тактична й інтегральна підготовленість набувають більшої ваги на другій стадії (Мітова et al., 2022). Це підтверджує необхідність комплексного підходу до формування профілю гравця, що враховує як техніко-тактичні, так і когнітивно-мотиваційні характеристики (Sampaio & Janeira, 2003; Yang, 2020).

Нарешті, важливо враховувати соціальні та адаптаційні аспекти занять особами з інвалідністю баскетболом на кріслах колісних. Багато гравців-початківців зазнають деяких труднощів, які в першу чергу пов'язані з фізичними навантаженнями та специфікою техніки гри, що свідчить про складність процесу адаптації (Ramsden et al., 2023). Тому у цьому контексті аналіз результативності ігрової діяльності виступає не лише як засіб спортивної діагностики, а й як інструмент інтеграції, мотивації та підтримки розвитку особистості спортсмена, який вирішив займатися баскетболом на кріслах колісних (Мішин, 2025).

Таким чином, результати нашого дослідження становлять перший крок до системного аналізу змагальної діяльності у вітчизняному баскетболі на кріслах колісних. Для забезпечення комплексного розуміння ефективності та конкурентоспроможності команд, створення основи для розвитку баскетболу на кріслах колісних в Україні не-

обхідна інтеграція сучасних наукових підходів які будуть враховувати широкий спектр показників (результативність кидків, підбирання, передачі, втрати, перехоплення, блок-шоти), контекстуальні змінні (функціональний клас гравця, конструкція крісла, психологічна готовність), а також соціальні та адаптаційні аспекти.

Висновки

1. Аналіз літературних джерел та наукових досліджень підтверджує, що оцінка ігрової діяльності в баскетболі на кріслах колісних є ключовим інструментом спортивної науки, який дозволяє визначати ефективність командної та індивідуальної гри, виявляти закономірності успіху та формувати науково обґрунтовані стратегії підготовки спортсменів з інвалідністю.

2. Команда «Харків-Баскет» продемонструвала абсолютне лідерство на турнірі, стабільно набираючи понад 58 очок за гру при мінімальній кількості пропущених, що підтверджує її високу атакуючу ефективність та організовану оборону. «Титани-Львів» зайняли другу позицію, характеризуючись сильними стартовими та завершальними відрізками, але нестабільністю у середині матчів, що впливало на кінцеві результати. Інші команди («Титанови», «Інвіктус», «Київські Леви», «Одеса-Баскет») мали низьку результативність та слабку організацію оборонних дій, що не дозволило їм конкурувати з лідерами, підтверджуючи значення системного аналізу статистичних показників для вдосконалення тренувальних програм.

3. Загальні тенденції показали, що успіх у баскетболі на кріслах колісних визначається збалансованістю атакуючих дій та організованістю оборони. Команди з низькою результативністю характеризувалися нестабільністю та відсутністю ефективних стратегій у вирішальних моментах.

Перспективи подальших досліджень у даному напрямку полягають у розширенні аналітичного інструментарію щодо аналізу ігрової діяльності гравців та команд в баскетболі на кріслах колісних.

Конфлікт інтересів.

Автори Камасв О. І., Ольховікова І. В. заявляють про відсутність конфлікту інтересів. Мішин М. В., який є членом Редакційної колегії журналу "Спортивні ігри" та співавтором цієї статті, був відсторонений від процесу прийняття редакційних рішень та рецензування цього рукопису для забезпечення незалежності процесу публікації.

Джерела фінансування.

Стаття не отримала фінансової підтримки державних, громадських чи комерційних структур.

Отримано: 11.11.2025; Прийнято: 15.01.2026

Опубліковано: 07.02.2026

Список літератури

- Безмилов, М.М., & Цуй, Веньпен. (2023). Вплив виконання різних техніко-тактичних дій на підсумкові результати змагальної діяльності чоловічих та жіночих команд високої кваліфікації в баскетболі 3x3. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 15: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*, 12(172), 22–28. [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2023.12\(172\).04](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2023.12(172).04).
- Мітова, О., Івченко, О., Онищенко, В., Полякова, А., & Ханюкова, О. (2022). Визначення значущості сторін підготовленості та показників змагальної діяльності як підґрунтя розробки комплексної сис-

References

- Bezmirov, M. M., & Tsui, Venpen. (2023). Vplyv vykonannia riznykh tekhniko-taktychnykh dii na pidsumkovi rezultaty zmahalnoi diialnosti choolovichykh ta zhinochykh komand vysokoi kvalifikatsii v basketboli 3x3 [The effect of performing various technical and tactical actions on the final results of the competitive activity of highly qualified men's and women's teams in 3x3 basketball]. *Naukovyi chasopys Ukrainskoho derzhavnoho universytetu imeni Mykhaila Drahomanova. Seriya 15: Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoi kultury (fyzychna kultura i sport)* [Scientific journal of the National Pedagogical University named after M. P. Dragomanov], no 12(172), 22–28. [https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2023.12\(172\).04](https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series15.2023.12(172).04). [in Ukrainian]
- Mitova, O., Ivchenko, O., Onyshchenko, V., Poliakova, A., & Khaniukova,

- теми контролю гравців у баскетболі. *Спортивні ігри*, 4(26), 16–27. <https://doi.org/10.15391/si.2022-4.02>.
- Мітова, О.О., Малоїван, Я.В., Ханиукова, О.В., Івченко, О.М., & Раковська, І.А. (2023). Підходи до оцінки змагальної діяльності в командних спортивних іграх. *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 15: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*, 3(161), 122–127. [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.03\(161\).28](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.03(161).28).
- Мішин, М. (2025). Розробка мотиваційної моделі для осіб, які залучаються до занять баскетболом на кріслах колісних. *Збірник тез XXV Міжнародної науково-практичної конференції «Фізична культура, спорт і здоров'я: стан, проблеми та перспективи»*, Харків: ХДАФК, 155–157. https://doi.org/10.15391/conf_KhSAPC_2025.
- Мішин, М., & Ольховий, О. (2025). Баскетбол на кріслах колісних як засіб соціальної інтеграції осіб з інвалідністю. *Збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Актуальні проблеми фізичної культури і спорту в Україні та їх розв'язання в контексті наближення українського населення до європейських стандартів життя»*, Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 42–45. <https://surl.it/ygwzpe>
- Мішин, М., Бабаліч, В., & Лавриненко, М. (2025). Розвиток паралімпійського руху в умовах глобалізації. *Спортивна наука та здоров'я людини*, 1(13), 125–137. <https://doi.org/10.28925/2664-2069.2025.111>.
- Сушко, Р. О. (2015). Аналіз ефективності змагальної діяльності висококваліфікованих баскетболістів на етапі максимальної реалізації індивідуальних можливостей. *Слобожанський науково-спортивний вісник*, 4, 84–89. [dx.doi.org/10.15391/sns.v.2015-4.016](https://doi.org/10.15391/sns.v.2015-4.016).
- Чуча, Н., & Помещикова, І. (2023). Аналіз показників точності кидків м'яча у кошик в матчах чемпіонату Європи 2022 з баскетболу серед чоловічих команд. *Спортивні ігри*, 4 (26), 53–63. <https://doi.org/10.15391/si.2022-4.05>.
- De Witte, A. M. H., Berger, M. A. M., Hoozemans, M. J. M., Veeger, D. H. E. J., & Van der Woude, L. H. V. (2017). Effects of offense, defense, and ball possession on mobility performance in wheelchair basketball. *Adapted Physical Activity Quarterly*, 34(4), 382–400. <https://doi.org/10.1123/apaq.2016-0125>.
- Francis, J., Owen, A., & Peters, D. M. (2019). Making every point count: Identifying the key determinants of team success in elite men's wheelchair basketball. *Frontiers in Psychology*, 10, 1431. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.01431>.
- Francis, J. W., Owen, A. J., & Peters, D. M. (2021). Predicting field-goal success according to offensive, defensive and contextual variables in elite men's wheelchair basketball. *PLOS ONE*, 16(1), e0244257. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0244257>.
- Gómez, A. M., Molik, B., Morgulec-Adamowicz, N., & Szyman, J. R. (2015). Performance analysis of elite women's wheelchair basketball players according to team-strength, playing-time and players' classification. *International Journal of Performance Analysis in Sport*, 15:268-283. <https://doi.org/10.1080/24748668.2015.11868792>.
- Gómez, M. Á., Pérez, J., Molik, B., Szyman, R. J., & Sampaio, J. (2014). Performance analysis of elite men's and women's wheelchair basketball teams. *Journal of Sports Sciences*, 32(11), 1066–1075. <https://doi.org/10.1080/02640414.2013.879334>.
- Hernández-Beltrán, V., Ibáñez, S. J., Espada, M. C., & Gamonalles, J. M. (2024). Sports analysis of wheelchair basketball game statistics. *Applied Sciences*, 14(7), 2923. <https://doi.org/10.3390/app14072923>.
- Mishyn, M., Kamaiev, O., Skaliy, T., & Słomiński, M. (2025). Formation of wheelchair handling technique in players with disabilities by means of preparatory exercises. *Slobozhanskyi Herald of Science and Sport*, 29(4, Supplement), 93–99. <https://doi.org/10.15391/sns.v.2025-4S.11>.
- Mishyn, M., Kamaiev, O., Mulyk, V., Taran, L., Grashchenkova, Z., Tarasevich, O., Hradusov, V., Mulyk, K., & Pomeschchikova, I. (2018). Problems
- O. (2022). Vyznachennia znachushchosti storin pidhotovlenosti ta pokaznykiv zmahalnoi diialnosti yak pidgruntia rozrobky kompleksnoi systemy kontroliu hravtsiv u basketboli [Significance determination of the preparedness aspects and indicators of competitive activity as a basis for the development of a comprehensive control system for basketball players]. *Sportywni ihry* [Sports games], no 4(26), 16–27. <https://doi.org/10.15391/si.2022-4.02>. [in Ukrainian]
- Mitova, O. O., Maloivan, Ya. V., Khaniukova, O. V., Ivchenko, O. M., & Rakovska, I. A. (2023). Pidkhody do otsinky zmahalnoi diialnosti v komandnykh sportyvnykh ihrakh [Approaches to assessing competitive activity in team sports games]. *Naukovyi chasopys Ukrainshoho derzhavnoho universytetu imeni Mykhaila Drahomanova. Seria 15: Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoi kultury (fyzychna kultura i sport)* [Scientific journal of the National Pedagogical University named after M. P. Dragomanov], no 3(161), 122–127. [https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.03\(161\).28](https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series15.2023.03(161).28). [in Ukrainian]
- Mishyn, M. (2025). Rozrobka motyvatsiinoi modeli dlia osib, yaki zaluchaiutsia do zaniat basketbolom na krislakh kolisnykh [Development of a motivational model for individuals engaged in wheelchair basketball]. *Zbirnyk tez XXV Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii «Fizychna kultura, sport i zdorovia: stan, problemy ta perspektivy»* [Proceedings of the XXV International Scientific and Practical Conference «Physical culture, sport and health: state, problems and prospects»], Kharkiv: KhDAFK, 155–157. https://doi.org/10.15391/conf_KhSAPC_2025. [in Ukrainian]
- Mishyn, M., & Olkhovyi, O. (2025). Basketbol na krislakh kolisnykh yak zasib sotsialnoi intehtatsii osib z invalidnistiu [Wheelchair basketball as a means of social integration of persons with disabilities]. *Zbirnyk tez dopovidei Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii z mizhnarodnoiu uchastiu «Aktualni problemy fizychnoi kultury i sportu v Ukraini ta yikh rozviazannia v konteksti nabyzhennia ukrainskoho naselennia do yevropeiskyykh standartiv zhyttia»* [Proceedings of the All-Ukrainian Scientific and Practical Conference with International Participation «Current problems of physical culture and sport in Ukraine and their solutions in the context of bringing the Ukrainian population closer to European living standards»], Uzhhorod: DVNZ «UzhNU», 42–45. [in Ukrainian]
- Mishyn, M., Babalich, V., & Lavrynenko, M. (2025). Rozvytok paralimpiiskoho rukhu v umovakh hlobalizatsii [Development of the paralympic movement in the context of globalization]. *Sportywna nauka ta zdorovia liudyny* [Sport science and human health], no 1(13), 125–137. <https://doi.org/10.28925/2664-2069.2025.111>. [in Ukrainian]
- Sushko, R. O. (2015). Analiz efektyvnosti zmahalnoi diialnosti vysokokvalifikovanykh basketbolistiv na etapi maksimalnoi realizatsii indyvidualnykh mozhlyvostei [Efficiency analysis of competitive activity of highly skilled basketball players at the stage of maximum realization of individual potential]. *Slobozhanskyi naukovo-sportyvnyi visnyk* [Slobozhanskyi herald of science and sport], no 4, 84–89. <https://doi.org/10.15391/sns.v.2015-4.016>. [in Ukrainian]
- Chucha, N., & Pomeschchikova, I. (2023). Analiz pokaznykiv tochnosti kydkiv miacha u koshyk v matchakh chempionatu Yevropy 2022 z basketbolu sered cholovichykh komand [Analysis of the accuracy of the ball in the basket in the matches of the European Basketball Championship 2022 among men's teams]. *Sportywni igry* [Sports games], no 4(26), 53–63. <https://doi.org/10.15391/si.2022-4.05>. [in Ukrainian]
- De Witte, A. M. H., Berger, M. A. M., Hoozemans, M. J. M., Veeger, D. H. E. J., & Van der Woude, L. H. V. (2017). Effects of offense, defense, and ball possession on mobility performance in wheelchair basketball. *Adapted Physical Activity Quarterly*, no 34(4), 382–400. <https://doi.org/10.1123/apaq.2016-0125>.
- Francis, J., Owen, A., & Peters, D. M. (2019). Making every point count: Identifying the key determinants of team success in elite men's wheelchair basketball. *Frontiers in Psychology*, no 10, 1431. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.01431>.
- Francis, J. W., Owen, A. J., & Peters, D. M. (2021). Predicting field-goal success according to offensive, defensive and contextual variables in elite men's wheelchair basketball. *PLOS ONE*, no 16(1), e0244257. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0244257>.
- Gómez, A. M., Molik, B., Morgulec-Adamowicz, N., & Szyman, J. R. (2015). Performance analysis of elite women's wheelchair basketball players according to team-strength, playing-time and players' classification. *International Journal of Performance Analysis in Sport*, 15:268-283. <https://doi.org/10.1080/24748668.2015.11868792>.
- Gómez, M. Á., Pérez, J., Molik, B., Szyman, R. J., & Sampaio, J. (2014). Performance analysis of elite men's and women's wheelchair basketball

- and features of technique in the development of coordination abilities of players specializing in wheelchair basketball. *Journal of Physical Education and Sport*, 18(Supplement 2), 1016–1020. <https://doi.org/10.7752/jpes.2018.s2150>.
- Petrigna, L., Pajaujiene, S., & Musumeci, G. (2022). Physical fitness assessment in wheelchair basketball: A mini-review. *Frontiers in Sports and Active Living*, 4, 1035570. <https://doi.org/10.3389/fspor.2022.1035570>.
- Prvulovic, N., Hadzovic, M., & Lilic, A. (2022). A biomechanical analysis of the free throw shooting technique in wheelchair basketball: A pilot study. *Journal of Anthropology of Sport and Physical Education*, 6(1), 3–6. <https://doi.org/10.26773/jaspe.220101>.
- Ramsden, R., Hayman, R., Potrac, P., & Hettinga, F. J. (2023). Sport participation for people with disabilities: Exploring the potential of reverse integration and inclusion through wheelchair basketball. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 20(3), 2491. <https://doi.org/10.3390/ijerph20032491>.
- Ramsden, R., Hayman, R., Potrac, P., & Hettinga, F. J. (2023). Sport participation for people with disabilities: Exploring the potential of reverse integration and inclusion through wheelchair basketball. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 20(3), 2491. <https://doi.org/10.3390/ijerph20032491>.
- Sampaio, J., & Janeira, M. (2003). Statistical analyses of basketball team performance: Understanding teams' wins and losses according to a different index of ball possessions. *International Journal of Performance Analysis in Sport*, 3(1), 40–49. <https://doi.org/10.1080/24748668.2003.11868273>.
- Sarol, H. (2024). Empowering motivation: The journey of wheelchair basketball athletes to overcome constraints. *Frontiers in Psychology*, 15, 1330971. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2024.1330971>.
- Soylu, Ç., Yıldırım, N. Ü., Akalan, C., Akinoğlu, B., & Kocahan, T. (2020). The relationship between athletic performance and physiological characteristics in wheelchair basketball athletes. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 91(3), 1–12. <https://doi.org/10.1080/02701367.2020.1762834>.
- Yang, Z. (2020). An empirical analysis of the relationship between self-efficacy, motivation, and team performance of high-level basketball players. *Revista de Psicología del Deporte*, 29(4), 221–231. <https://rpd-online.com/manuscript/index.php/rpd/article/view/243/77>.
- teams. *Journal of Sports Sciences*, no 32(11), 1066–1075. <https://doi.org/10.1080/02640414.2013.879334>.
- Hernández-Blatrán, V., Ibáñez, S. J., Espada, M. C., & Gamonales, J. M. (2024). Sports analysis of wheelchair basketball game statistics. *Applied Sciences*, no 14(7), 2923. <https://doi.org/10.3390/app14072923>.
- Mishyn, M., Kamaiev, O., Skaliy, T., & Słomiński, M. (2025). Formation of wheelchair handling technique in players with disabilities by means of preparatory exercises. *Slobozhanskyi Herald of Science and Sport*, no 29(4, Supplement), 93–99. <https://doi.org/10.15391/sns.2025-4S.11>.
- Mishyn, M., Kamaiev, O., Mulyk, V., Taran, L., Grashchenkova, Z., Tarasevich, O., Hradusov, V., Mulyk, K., & Pomeschchikova, I. (2018). Problems and features of technique in the development of coordination abilities of players specializing in wheelchair basketball. *Journal of Physical Education and Sport*, no 18(Supplement 2), 1016–1020. <https://doi.org/10.7752/jpes.2018.s2150>.
- Petrigna, L., Pajaujiene, S., & Musumeci, G. (2022). Physical fitness assessment in wheelchair basketball: A mini-review. *Frontiers in Sports and Active Living*, no 4, 1035570. <https://doi.org/10.3389/fspor.2022.1035570>.
- Prvulovic, N., Hadzovic, M., & Lilic, A. (2022). A biomechanical analysis of the free throw shooting technique in wheelchair basketball: A pilot study. *Journal of Anthropology of Sport and Physical Education*, 6(1), 3–6. <https://doi.org/10.26773/jaspe.220101>.
- Ramsden, R., Hayman, R., Potrac, P., & Hettinga, F. J. (2023). Sport participation for people with disabilities: Exploring the potential of reverse integration and inclusion through wheelchair basketball. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, no 20(3), 2491. <https://doi.org/10.3390/ijerph20032491>.
- Ramsden, R., Hayman, R., Potrac, P., & Hettinga, F. J. (2023). Sport participation for people with disabilities: Exploring the potential of reverse integration and inclusion through wheelchair basketball. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, no 20(3), 2491. <https://doi.org/10.3390/ijerph20032491>.
- Sampaio, J., & Janeira, M. (2003). Statistical analyses of basketball team performance: Understanding teams' wins and losses according to a different index of ball possessions. *International Journal of Performance Analysis in Sport*, no 3(1), 40–49. <https://doi.org/10.1080/24748668.2003.11868273>.
- Sarol, H. (2024). Empowering motivation: The journey of wheelchair basketball athletes to overcome constraints. *Frontiers in Psychology*, no 15, 1330971. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2024.1330971>.
- Soylu, Ç., Yıldırım, N. Ü., Akalan, C., Akinoğlu, B., & Kocahan, T. (2020). The relationship between athletic performance and physiological characteristics in wheelchair basketball athletes. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, no 91(3), 1–12. <https://doi.org/10.1080/02701367.2020.1762834>.
- Yang, Z. (2020). An empirical analysis of the relationship between self-efficacy, motivation, and team performance of high-level basketball players. *Revista de Psicología del Deporte*, no 29(4), 221–231. <https://rpd-online.com/manuscript/index.php/rpd/article/view/243/77>.

Відомості про авторів / Information about the Authors

Мішин Максим Володимирович:

кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, доцент кафедри олімпійського та професійного спорту, Харківська державна академія фізичної культури, вул. Клочківська 99, Харків, 61022, Україна.

<https://orcid.org/0000-0002-8908-6861>,
mishyn.m@khdaifk.com

Камасв Олег Іванович:

доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, професор кафедри олімпійського та професійного спорту, Харківська державна академія фізичної культури, вул. Клочківська 99, Харків, 61022, Україна.

<https://orcid.org/0000-0003-4358-888X>,
oips.hdaifk@gmail.com

Ольховікова Ірина Віталівна:

старший викладач кафедри спортивних та рухливих ігор, Харківська державна академія фізичної культури: вул. Клочківська 99, м. Харків, 61058, Україна.

<https://orcid.org/0000-0002-9241-1506>,
irina.shiryaeva90@gmail.com

Maksym Mishyn:

Candidate of Sciences in Physical Education and Sports, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Olympic and Professional Sports, Kharkiv State Academy of Physical Culture, Klochkivska Street 99, Kharkiv, 61022, Ukraine.

Oleg Kamaiev:

Doctor of Sciences in Physical Education and Sports, Professor, Professor of the Department of Olympic and Professional Sports, Kharkiv State Academy of Physical Culture, Klochkivska Street 99, Kharkiv, 61022, Ukraine..

Iryna Olkhovikova:

Senior Lecturer, Department of Sports and Active Games, Kharkiv State Academy of Physical Culture: Kharkiv State Academy of Physical Culture: Klochkivska str. 99, Kharkiv, 61058, Ukraine.